

Belgisch Nederlands
Colloquium

Antwerpen, 16 maart 2017

BVZ – NVV

Rederijfaillissementen

Benoit Goemans

GOEMANS, DE SCHEEMAECKER
ADVOCATEN

De gevolgen van de insolventie van
rederijen voor de

- scheepsfinanciers
- andere schuldeisers
- ladingbelanghebbenden
- containerverhuurders

Rederij = scheepseigenaar of operator

Benoît Goemans
GOEMANS, DE SCHEEMAECKER
ADVOCATEN

Insolventie : rechterlijke uitspraak

- Beperking of uitsluiting recht v/d individuele schuldeiser (SE) op bewarende of uitvoerende maatregelen
- voortzetting of liquidatie

Benoît Goemans

impact van de rederij-insolventie op

- uitwinning hypotheek/voorrecht
- bewarend scheepsbeslag
- andere bewarende en uitvoerende maatregelen

en uitwerking van het (uitgebreid) retentierecht

1. Het impact van de rederij-insolventie
op de
uitwinning hypotheek/voorrechten
- 1.1. EU-Insolventieverordening
- 1.2. Belgisch IPR

Pm Belgisch intern recht

- Faillissement:
- WCO :
 - Art. 30: geen (nieuwe) bew maatregelen
geen uitvoerende maatregelen
 - Duurtijd opschorting tot wel 24 maanden

1.1. EU-Insolventieverordening

Huidig: Verordening (EG) Nr 1346/2000

- erkenning (art. 16) insolventie andere lidstaat en
- automatisch gevolgen (art. 17)

- maar artikel 5: zakelijke rechten onverlet
- dus hypothecaire/bevoorrachte SE kan uitwinnen

BVZ – NVV, Antwerpen 16 maart 2017

Toekomstig:

Verordening (EU) 2015/848 van de Raad
van 20 mei 2015 in werking 26 juni 2017

Benoit.Goemans@GDSadvocaten.be

1.2. Belgisch IPR

- Erkenning en uitvoerbaarverklaring (art. 121 WIPR)
- Zakelijke rechten blijven uitwinbaar zoals art 5 EU InsolventieVo 2000 (art. 119 §2, 1° en 121 §2 WIPR)
“Pretty Flourish”

GOEMANS, DE SCHEEMAECKER

ADVOCATEN

2. Bewarend scheepsbeslag

2.0. Vooraf: gefailleerde is eigenaar

2.1. Belgische insolventie

2.2. EU-insolventie

2.3. Niet EU-insolventie

2. Bewarend scheepsbeslag

2.0. Vooraf: gefailleerde is eigenaar
Goederen van de gefailleerde zijn
beschermd tegen acties individuele SE;
Dus onverlet: bewarend beslag op schip
van niet-insolvente voor schulden van
insolvente niet-eigenaar blijft

2. Bewarend scheepsbeslag

2.1. Belgische insolventie

Kan individuele SE nog bewarend
scheepsbeslag leggen?

Benoit.Goemans@GDSadvocaten.be

2. Bewarend scheepsbeslag

2.2. EU-insolventie

- Bewarend scheepsbeslag door SE met zakelijk recht: artikel 5 InsolventieVo 2000

Benoit.Goemans@GDSadvocaten.be

- Zonder zakelijk recht: ?
 - Is recht bew scheepsbeslag een zakelijk recht? (Neen?)
 - Verhouding EU Vo/ Int. verdrag (zie ook art 44 InsolventieVo 2000)

- Zonder zakelijk recht: ?
 - Is recht bew scheepsbeslag een zakelijk recht? (Neen?)
 - Verhouding EU Vo/ Int. verdrag (zie ook art 44 InsolventieVo 2000)

2. Bewarend scheepsbeslag

2.3. Niet EU-insolventie

Primauteit 1952 Beslagconventie op
Belgisch WIPR (die voorziet in
erkenning) (“Pretty Flourish”)

3. Andere bewarende en uitvoerende maatregelen

Neen

4. De uitoefening van een “uitgebreid retentierecht”

Depots, terminals, stuwadoors oefenen een retentie- en/of pandrecht uit op goederen (al dan niet van derden) die ze in ontvangst hebben genomen van de rederij.

4.1. Retentierecht

Rechtsgrond:

- art. 1948BW

Benoit.Goemans@GDSadvocaten.be

Rechtsgrond:

Indien niet 1948 BW, dan

Exceptio non adimpleti contractus

Benoit.Goemans@GDSadvocaten.be

4.1. Retentierecht

Beperking: enkel tot zekerheid van schulden die verband houden met de teruggehouden zaak.

Handling: €50 ; opslag: €5

Rotatie goederen < betalingstermijn

4.2. uitbreiding: conventioneel pand

Wet 5 mei 1872 (“nieuwe” wet: in werking 1 jan 2018)

Hoe: overeenkomst, beding in aanvaarde algemene voorwaarden

Benoit.Goemans@GDSadvocaten.be

4.3. Tegenwerpelijkheid pand- en retentierecht aan de derde eigenaar?

4.3. Tegenwerpelijk à verus dominus?

Ja, als retentor pandhouder redelijkerwijs mocht denken dat hij de goederen ontving van de eigenaar of van hij die bevoegd was goederen te bezwaren met een retentierecht of een pandrecht (bestendige rechtspraak o.a. Cass. 27 april 2006 Arcelor t Riga Natie)

4.3. Tegenwerpelijk à verus dominus?

Principe duidelijk.

Toepassing?

4.3. Tegenwerpelijkheid

Toepassingsgeval 1.

Cass. 27 april 2006

Arcelor Profil t Riga Natie

Benoit.Goemans@GDSadvocaten.be

GOEMANS, DE SCHEEMAECKER

ADVOCATEN

Arcelor Profilt Riga Natie (Cass. 2006)

Feiten:

- Arcelor verkoopt partij staal aan Steelex
- Eigendomsvoorbehoud
- Steelex vertrouwd opslag van dat staal toe aan Riga Natie
- Pandrecht
- Steelex betaalt noch de koopprijs noch de opslagkosten en gaat failliet

Arcelor Profil t Riga Natie (vervolg)

Beslissing Cassatie
(bevestiging HvB Antwerpen)

Riga Natie mocht ervan uitgaan dat zij in
ontvangst nam van eigenaar of bevoegde

GOEMANS, DE SCHEEMAECKER
ADVOCATEN

4.3. Tegenwerpelijkheid

Toepassingsgeval 2.

Cass. 15 september 2011

Dart Line t Int'al Container en Trailer Serv.

BVZ – NVV, Antwerpen 16 maart 2017

Dart Line = SE (dus rederij is SE, niet SA)

Int'al Container en Trailer Serv. = 3^{de} eigenaar

Pand op trailers tot zekerheid vracht

Trailers zijn gehuurd door SA

Benoit.Goemans@GDSadvocaten.be

Dart Line (vervolg)

Hof van Beroep Gent 4 april 2007:

- Dart Line mocht er niet zomaar van uitgaan
- Overigens geen reden om eerder aan te nemen trailers wel eigendom dan niet ...

BVZ – NVV, Antwerpen 16 maart 2017

Dart Line (vervolg)

Hof van Cassatie verbreekt (15 september 2011)

HvB mocht daar niet zomaar van uitgaan.

Benoît Goemans
GOEMANS, DE SCHEEMAECKER
ADVOCATEN

4.3. Tegenwerpelijkheid

Toepassingsgeval 3.

Kh Antwerpen, 24 mei 2005 Seaco t terminal

Retentie + pand

SE: terminal

SA: rederij

Goederen: door rederij gehuurde containers

Seaco: verus dominus van de containers

Seaco (vervolg)

Beslissing Kh Antwerpen:

Retentierecht: ja

Pandrecht: neen, SE moest weten dat de containers behoorden aan een derden (“waren waarschijnlijk gemarkeerd”)

Seaco (vervolg)

Hof van Beroep Antwerpen 8 mei 2006,
“bij gebreke van bewijs van b.v. merktekens op de containers waaruit blijkt dat zij geen eigendom zijn van [de schuldenaar], [de retentor] erop mocht vertrouwen dat de containers eigendom waren van haar schuldenaar [...] en dat deze laatste aldus bevoegd was over de kwestieuze containers te beschikken.” (RHA, 2007, p. 78.) (onderlijning toegevoegd)

Andere uitspraken tegenwerpelijkeid: JA

Antwerpen 16 februari 2004 TBH 2005, 531
(Commissionair expediteur)

Antwerpen 21 december 1993, ETL 1994, 656 (goede
trouw vermoed, en deze voorwaarde op soepele
wijze te interpreteren, gelet op de noden van het
handelsverkeer)

Antwerpen 30 april 1998, BVZ-ABDM 1998/1 106

BVZ – NVV, Antwerpen 16 maart 2017

Toepassingsgeval 4.

Kh Gent 19 maart 2015, ICTS

Pandrecht op trailers

Benoît Goemans
GOEMANS, DE SCHEEMAECKER
ADVOCATEN

ICTS (vervolg)

Feiten:

Op trailers

- alle details, logo etc van SA

- ICTS, verus dominus, staat er wel op
maar geen aanduiding van eigendom

Benoît Goemans

GOEMANS, DE SCHEEMAECKER

ADVOCATEN

ICTS (vervolg)

Beslissing Kh Gent: tegenwerpeijk

Hof Gent?

BVZ – NVV, Antwerpen 16 maart 2017

Antwerpen, 9 maart 2015

Transport Michiels

Onbetaalde ondervervoerder laat
pandrecht gelden op koopwaar (kraan)
voor alle schulden hoofdvervoerder

Benoit.Goemans@GDSadvocaten.be

Transport Michiels (vervolg)

Beslissing HvB Antwerpen

- Geen (bewijs) van pandbeding
- Geen (bewijs) van vordering
- Naam eigenaar (niet SA) stond op koopwaar;
- Overduidelijk SA niet bevoegd te verpanden

4.3. Tegenwerpelijkheid

Besluit algemeen: verstrenging
voorwaarden voor tegenwerpelijkheid

In zeevervoer:

Kan terminal redelijkerwijs

- denken dat koopwaar van rederij is?
- zeevervoerder koopwaar mag bezwaren met retentierecht en/of pand tot zekerheid van schulden zeevervoerder?

Besluit gehuurde (lege) containers

Rechtspraak: markering.

Persoonlijke nota (in aanvulling) :

Rederijen huren containers. Er zijn 37.610.000 containers waarvan 17.520.000 in eigendom van de rederijen en de rest, 20.090.000 zijn gehuurd.